

мистецький проект
номади:
facebook

Номади повсякчас перебувають
по той бік звичного і незвичайного.
Тож візуальні, та й будь-які інші,
сюрпризи більш аніж імовірні.
Навіть очікувані.

ТАНГО ПОВЕРНЕННЯ

"Nomadism is a phenomenon that permits to roam from place to place in the history of art and with outstanding liberty..."
Боніто Акілле Оліа (що не знає англійської).

Перш – і, яка виявляється, не останні – "Номади" не на жарт знуртували Київ. Довго ще гомоніла арт-Вкраїна, колами розходилися захоплені відгуки про цю величину та химерну презентацію в стінах Косого калоніру. Який, в свою чергу, одногод з небайдужих відвідувачів, викликав асоціації з венеційським Арсеналом – одною з арен славнозвісної La Biennale. Архаїка та модерність, вчоргове зустрівшись, обнялися.

Та де модерність, де архаїка? Першим українським номадом, певно, був прочанин-архітектор Василь Григорович-Барський, який у 1723-47-х роках обіздив заледве не всю євроазійську ойкумену, навіть край Африки додатково зачепивши. А найголовніше – описав свої враження на папері, супроводивши їх півтора сотнями малюнків. Хто зна, чи не віддав би він сьогодні перевагу "Кодаку", замість олівця – і "Харлі Девідсону", замість того, щоб йти пішки.

Наголосимо ще на одній деталі: номад Бароккової доби за літ молодих навчався у Київській Академії, яка майже два століття потому дас притулок "другій серії" номадів постмодерної доби. У цьому спостерігається своя закономірність: експозиційний проект, присвячений просторовим метаморфозам, теж зазнав переміщення у просторі, спустившись з пещеристих пір, буцегарніяного Печерську – букв. на діл-По-діл, колишню оселю тихої мудрості.

Два роки, які пройшли з часу першої виставки, нині видаються умовно-математичною точкою, якою можна зігнорувати задля роздової ваговитої коми, що її ставимо між двома проектами, останній з яких у часі збагатився, однак не лише підзаголовком. А, проте, вважаємо за необхідне оприлюднити його: "Face-Book" – а також вказати на кількачастинне роздлення проекту, від "Довкілля" до "Кращих фотографій". Номади не лише повертається – вони диференціюються; ускладнюються та творчо

Цього разу чіткіше виразився географічний вектор номадування. Точніше, вектор-и. Вже не просто Дорога, а шлях через Європу, Азію, Австралію, Америку... Рахуйте, всі континенти плюс Україна, виведена в якості окремої територіальної значущості, з чим важко посперечатися. П'ятеро & одна. Відповідно кожен з підкорювачів переліченої чи вгадуваної просторової зони – іншої національності, що насправді не акцентується: перед Дорогою усі рівні. Та є невблаганий закон свіжості погляду, який уникнє рідних теренів, але розквітає на теренах чужих.

(За браком місця не називаємо всіх імен і не торкаємося усіх "національних версій" номадизму. Та одну, власне українську, все ж хочеться – бодай окреслити. Хоча за кількістю мандрівників мої співвітчизники відстають від іспанців та португалців, не кажучи про англійців та норвежців – але пристрасть до переміни місця глибоко вкорінена в українській душі, навіть народній. – "Мандрівочка – наша тіточка", мовить одна приказка. "Піч пучить, а дорога учить", каже інша, та в унісон. А чумаки? а Запорожець "за Дунаєм" – еміграція як перверсивний вислід номадичного жесту? а Шевченкова серія офортів 1840-х, створена на основі подорожей Україною?).

Наши номади не конче уникають екзотики – якби світ був би одномірно-впізнаваним і все було "рідне та знайоме", не варто було би виходити за межі своєї домівки – але й не ганяються за нею з "лійкою". Скоріш, беруть своє, де тільки бачать, як казав колись класик. Скоріш, повсякчас перебувають по той бік звичайного та незвичайного, повноваження яких не визначено наперед, тож візуальні, та й будь-які інші, сюрпризи більш, аніж ймовірні, навіть очікувані.

Знімають себе, та знімають "інших", ловлять об'єктивом кавалки краєвидів – не обов'язково мальовничих, не бояться і подорожніх казусів. А

якщо вже й проб"є на сантимент, теж незле; нащо соромитися щирого пориву чуття, орла в хмарах, чи неба в алмазах. У будь-якому разі вони по-вінниченківські "чесні з собою", не приховуючи ні особливостей позування, ані надмірностей "марної краси". Народжується нова шерехата естетика – естетика номадизму початку ХХІ століття.

Номад кидає виклик простору – але він непоблажливо шарпас і традиційні уявлення про прекрасне. Зафіковане ним не претендує на лаври артівських експозицій, та може беззабісно бути перенесене на іншу край вимогливу територію (як, власне, і відбувається сьогодні: ЦСМ при НАУКМА – у 90-ті майже одноосібно випробовує можливості українського CONTEMPORARY ART'у, показуючи артефакти – приміром, світини Бориса Михайлова). Тіня априорна щирість – не козир, але підвальна світовідчуття.

Допитливість химерно мікстується з подорожньою втомою, за якою, здавалося б, неймовірне позбавлене шансу. Еге ж – якщо тільки погляд не спотикається об щось таке, що змушує зробити перепочинок, змінивши усталену плинність дорожньої смуги на вибухову характерність якогось фрагменту мандрів. Скажімо, трапилися одному з наших героїв кумпанія деплівських диваків, оциліндрених фріків... Хто при тім лишиться байдужим? Чис серце не тъхне від побаченого?

Алергія до туристичних красивостей (основна відмінність номада від туриста – не лише наявність внутрішньої філософії, але й перевага власного ритму, обирання неординарного маршруту пересування, волонтерність та індивідуалізм – про які туристові годі й мріяти) трансформується в жагу нестерпних вражень, поживу яким може дати хоча би й буденне – настільки, що звик відчувати його всію шкірою, усіма розбухлими її порами та дрібно-пекучими виразками. Тому номади часто і без зайвого кокетування знімують свого "сталевого огіря" на різких поворотах долі – чи просто посеред невимушеної відпочинку.

Звиклі до техніки, яка є їх "другою природою" – не вимковують у природі цивілізаційного додатку, давно вже приросло до краєвидного лона. Розуміють: повернення до первісної ідилії цілком та безповоротно impossible. І пасовиська набурмосених

вантажівок – видовище таке ж прекрасне, як і Гранд-Каньйон чи ніагарський бескид. Утім, переплетення "старого і нового" виглядає непередбачливим – і через це прекрасним поготів, у всіх сенсах слова. Лишається закарбувати його на плівку... Увага, зараз вилетить пташка...

І вона дійсно вилітає, бо це той випадок коли знімкувальник не бреше, бо не може, не хоче збрехати. У просторі його побутування немає місця на огіж чи прикладання. Та не експерименту, прохання не плутати. Адже у одній з фракцій "Номадів-II" куратор використовує елементи інсталляційного жанру ("Об'єкт vs Час"), відео-арту ("Довкілля"). Усі вони виникли на останньому етапі роботи з експозицією, але вийшли до неї цілком органічно, підкресливши своєрідність фотографій, які становлять основний масив експонування – і його зміст.

На завершення, від себе. Єдино стерпний різновид заздрощів – заздрощі до нестерпної легкоті номадування. Дорогою, єдиним вівтарем, гдінім жертвоприношень. І так само єдино здатним віддачувати набутою мудрістю, потужними враженнями, ціннішими за будь-які статки – що ними номади подекуди жертвуєть, аби вчергове полинути за ма(м?)нливий обрій. Спробувати перетнути єхидну риску овиду, яка щоразу, мов намілена, вислизає від мандрівця – а той не здається, наздоганяє, як Ахілес – Черепаху, в апорії-притчі Зенона.

Олег Сидор-Гібелінда

ОЛЕГ ЧИЖ
Київ
34 роки
МАНДРИ НА МОТОЦИКЛІ
120 000 км

БАГАТИЙ
НЕ ТОЙ
ХТО МАЄ
БІЛЬШЕ,
А ТОЙ,
ХТО
ПОТРЕБУЄ
МЕНШОГО

ЧИЖ
ПІВДЕННА АМЕРИКА

Олег Захорольський, Перу, м. Куско,
березень 2008

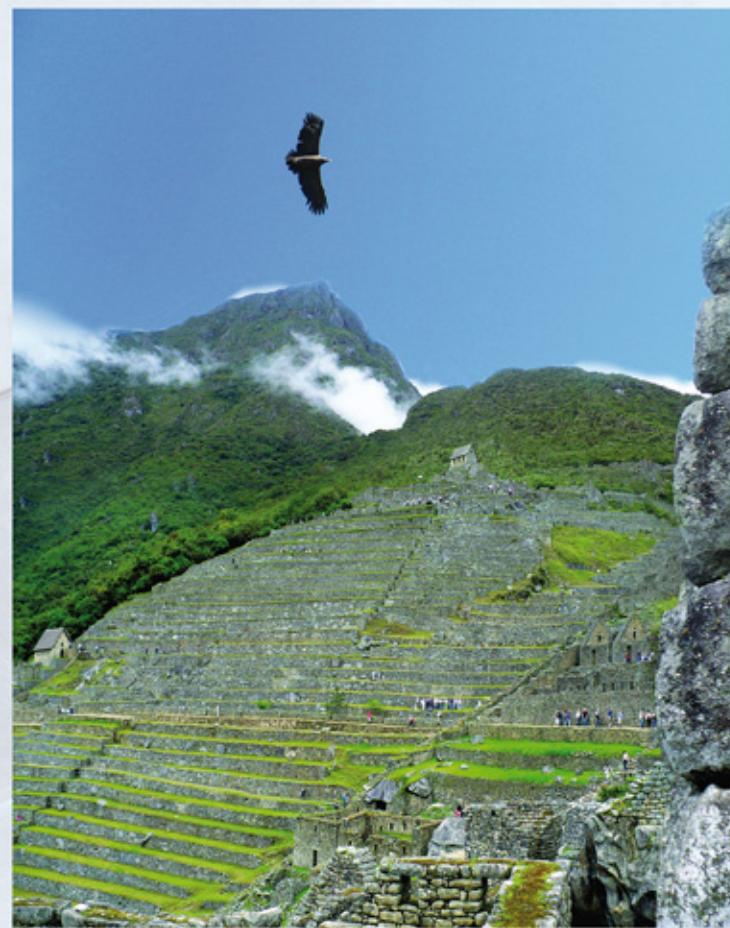

ОЛЕКСІЙ РОМАНЄСВ.
ПЕРУ, м. Куско,
БЕРЕЗЕНЬ 2008

ОЛЕГ ЗАХОРЛЬСЬКИЙ.
ПЕРУ, м. Куско,
БЕРЕЗЕНЬ 2008

ОЛЕГ ЧИЖ, ПЕРУ,
м. МАНУ-ПІКЧУ,
БЕРЕЗЕНЬ 2008

ОЛЕГ ЗАХОРЛЬСЬКИЙ,
ПЕРУ, м. Куско,
БЕРЕЗЕНЬ 2008

ОЛЕКСАНДР і СЕРГІЙ Синельники.
Мексика, Піраміди Майя,
2007

Олег Захорольський.
Перу,
березень 2008

Олег Захорольський,
Перу, м. Куско,
БЕРЕЗЕНЬ 2008

Олег Чиж.
ПЕРУ,
БЕРЕЗЕНЬ 2008

ЛЮДИНА
МАЄ
ЗНАЙТИ ТЕ,
ЩО
НЕМОЖЛИВО
ЗАГУБИТИ

Борис Філатов. США,
Листопад 2007

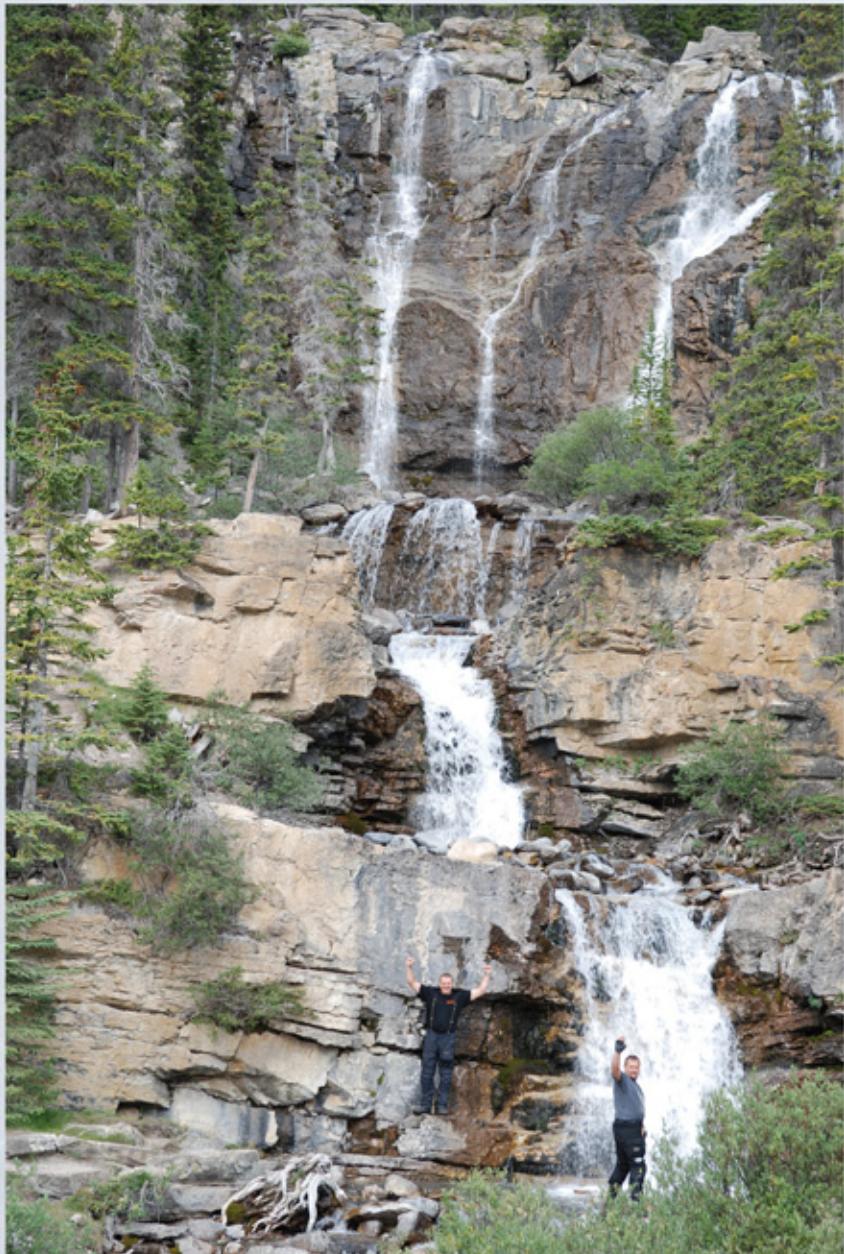

Борис ФІЛАТОВ
Дніпропетровськ
38 років
подорожі на мотоциклі -
більше 150 000 км

Доцент
Північна АМЕРИКА

МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЕКТ

НОНАДІЯ:
facebook

Олег Чиж.
Канада,
серпень 2008

Борис Філатов.
Канада,
серпень 2008

Олексій Костюк.
США,
листопад 2007

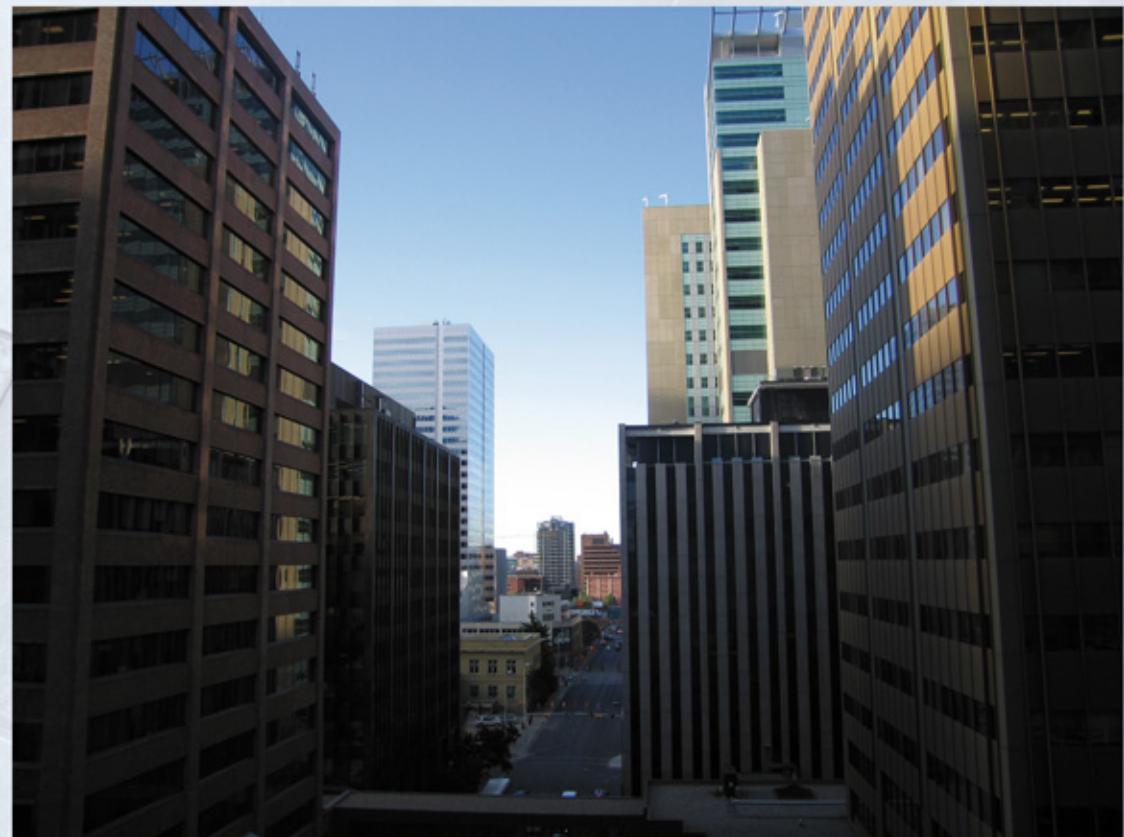

Борис Філатов.
США,
листопад 2007

Олег Чиж.
Канада,
серпень 2008

Борис Філатов.
США,
листопад 2007

Геннадій ШАТОВ
Кишинів
45 років
мандрі на мотоциклі -
більше 150 000 км

ФІЛОСОФ Австралія

ЗБІГ
ОБСТАВИН
ВІДКРИВАЄ
НАШУ
СУТНІСТЬ
ІНШИМ
ЛЮДЯМ,
АЛЕ
НАЙГОЛОВНІШЕ
НАМ САМИМ

Геннадій Шатов. Австралія,
листопад 2009

Геннадій Шатов.
Австралія,
листопад 2009

Геннадій Шатов.
Австралія,
листопад 2009

Геннадій Шатов.
Австралія,
листопад 2009

Геннадій Шатов.
Австралія, ТЕРМІТНИК,
листопад 2009

Геннадій Шатов.
Австралія, мої дороги,
листопад 2009

Геннадій Шатов.
Австралія,
листопад 2009

ОЛЕКСАНДР і СЕРГІЙ Синельники.
Австралія, Велика Піщана Пустеля
(Північно-західна Австралія),
2003

ОЛЕКСАНДР і СЕРГІЙ Синельники.
Австралія, Пустеля Гібсона
(Північно-західна Австралія),
2003

Людство
ОСЬ У ЧОМУ
БЕЗСМЕРТЯ
СМЕРТНОЇ
ЛЮДИНИ.
Будь тим
ХТО ТИ є!

ОЛЕКСАНДР і СЕРГІЙ
Синельники
УРАЛЬСК, КАЗАХСТАН
36 років
ПОДОРОЖІ НА
МОТОЦИКЛІ
БІЛЬШЕ 110 000 км

БРАТИ СИНЕЛЬНИКИ
АФРИКА

Брати Синельники.
Африка, Північ Судану, переправа через р. Ніл,
2003

БРАТИ СИНЕЛЬНИКИ.
АФРИКА, СУДАН,
ПУСТЕЛЯ САХАРА,
2003

Геннадій Шатов.
АФРИКА,
лютий 2010

Геннадій Шатов.
Африка, ЮАР,
лютий 2010

Геннадій Шатов.
Африка, Кенія,
лютий 2010

Геннадій Шатов.
АФРИКА,
лютий 2010

Геннадій Шатов.
АФРИКА,
лютий 2010

Геннадій Шатов.
Африка, Кенія,
лютий 2010

Брати Синельники.
Африка, Замбія,
2003

БРАТИ СИНЕЛЬНИКИ.
АФРИКА, ПІВДЕНЬ ЕФІОПІЇ,
2003

БРАТИ СИНЕЛЬНИКИ.
АФРИКА, ПІВНІЧ СУДАНУ,
2003

Геннадій Шатов.
АФРИКА,
лютий 2010

Геннадій Шатов.
АФРИКА,
лютий 2010

Якщо
ДОРОГА
УСИПАНА
ТРОЯНДАМИ,
ЇЇ КРАЩЕ
ОБІЙТИ...

Ігор СОКОЛОВ
Владивосток
53 роки
МАНДРИ НА МОТОЦИКЛІ -
більше 500 000 км

Ігор Соколов. Індія,
липень 2007

Сінус
АЗІЯ

Ігор Соколов.
Пакистан,
липень 2007

Ігор Соколов.
Індія,
липень 2007

Ігор Соколов.
Індія,
липень 2007

Олексій Пилипенко.
ТУРЕЧЧИНА,
ТАБІР В ДОЛІНІ ДИМАРІВ ФЕЙ,
2009

ІГОР СОКОЛОВ.
ПАКІСТАН,
ЛІПЕНЬ 2007

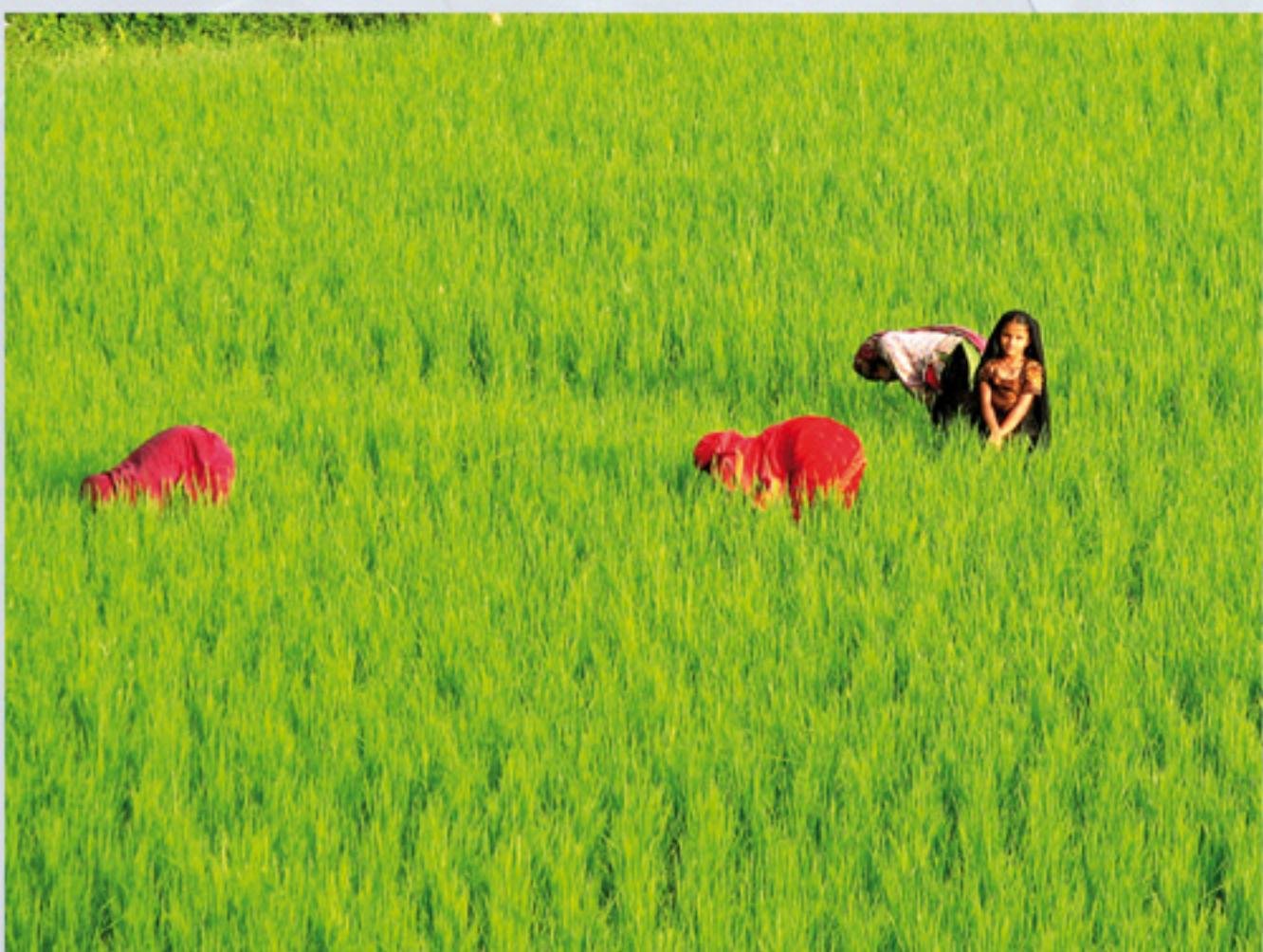
ІГОР СОКОЛОВ.
НЕПАЛ, КАТМАНДУ,
ТРАВЕНЬ 2007

Ігор Соколов.
Індія,
липень 2007

Ігор Соколов.
Індія,
липень 2007

Костянтин Ахошин.
КАРАТАУ, Р.Нарин,
ТРАВЕНЬ 2009

Костянтин Ахошин.
Киргизія, дорога на Джапал-Абад,
ТРАВЕНЬ 2009

ДМИТРО ГЕРШТЕЙН.
КАЗАХСТАН, АВТОБАН НА АРАЛ,
ТРАВЕНЬ 2009

КОНСТАНТИН АХОШИН.
КАЗАХСТАН, ОЗЕРО БАЛХАШ,
ТРАВЕНЬ 2009

БЕЗ РУХУ -
ЖИТТЯ
ТІЛЬКИ
ЛЕТАРГІЧНИЙ
СОН

Олексій РОМАНЄСВ
Вінниця
39 років
МАНДРИ НА МОТОЦИКЛІ -
60 000 км

ВІННИЦЬКИЙ ЄВРОПА

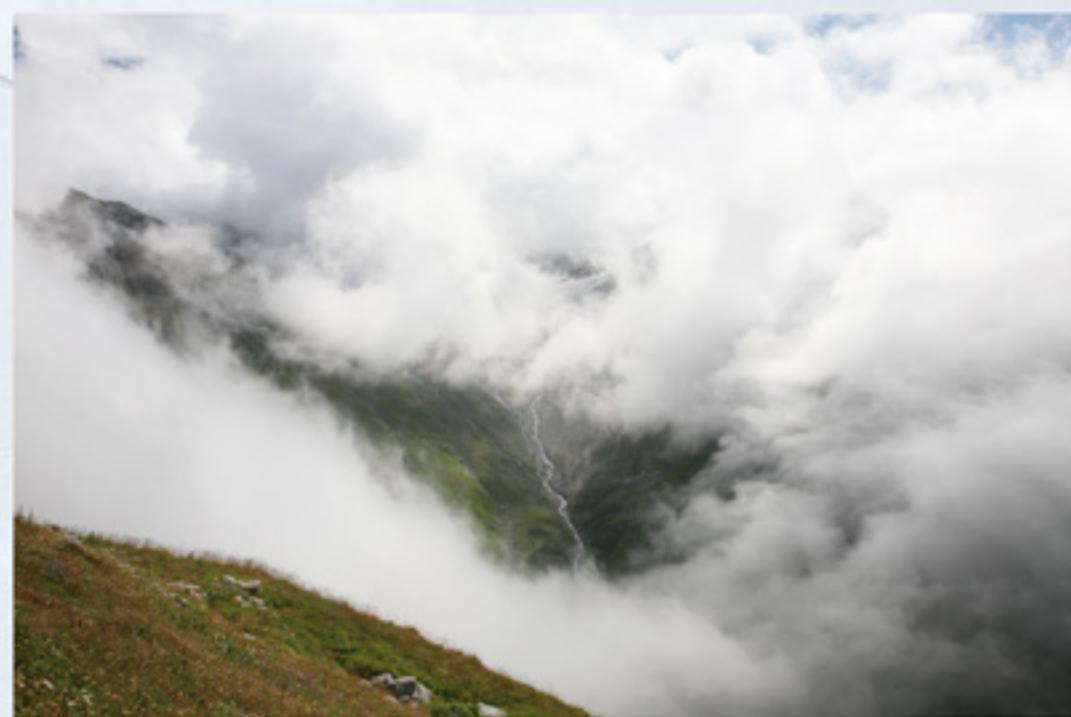
Олексій Романесв.
ДАНІЯ,
ВЕРЕСЕНЬ 2007

Олексій Костюк.
Франція, пролив Ла-Манш,
серпень 2009

Борис Філатов.
Франція,
липень 2009

Борис Філатов.
Швейцарія, перевал Састенпасс,
вересень 2009

Олексій Романов.
Норвегія,
вересень 2007

Борис Філатов.
Франція, пролив Ла-Манш,
серпень 2009

Борис Філатов.
Швейцарія, район Тунського озера,
вересень 2009

Олексій Романов.
Норвегія,
вересень 2007

Олексій Костюк.
Франція, Мон-Сент-Мішель,
серпень 2009

Автор невідомий.
Туреччина,
2008

ОЛЕКСІЙ РОМАНССВ.
Норвегія,
вересень 2007

Віталій Цаліков.
Крим, спуск до Тихої бухти,
серпень 2009

Віталій Цаліков.
Західний Крим, мис Тарханкут,
травень 2009

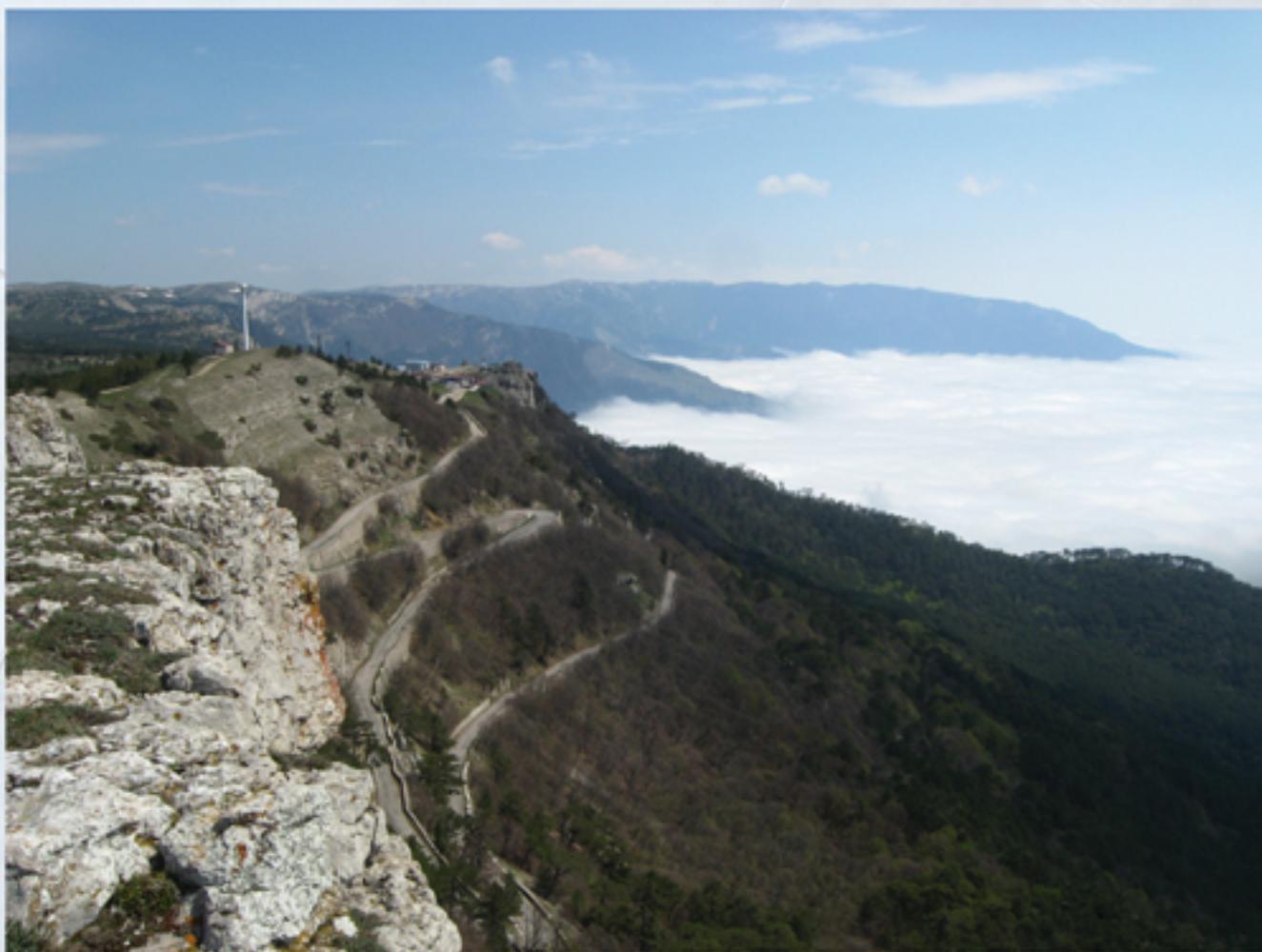

Костянтин Ахошин.
Дніпропетровська область,
червень 2009

Віталій Цаліков,
Херсонська область,
Олешківські піски,
2009

Віталій Цаліков.
Крим, дорога Ай-Петрі - Ялта,
травень 2009

Віталій Цаліков.
Крим, Керченський півострів,
квітень 2009

Павло Тимощенков.
Керч, порт Крим,
травень 2009

Павло Тимощенков.
Крим, Підйом на гору Ай-Петрі,
травень 2009

ОРГКОМІТЕТ ПРОЕКТУ:

Комікар:
Борис Філатов

Художній куратор:
Петро Бевза

Координатор:
Олександр Каменець

Автори фотографій, що увійшли до проекту «Номади: FaceBook»:

**Олексій Абраменков (ALEX), Арам Алоян, Ашот Арушанов, Костянтин Ахошин (Кот),
Дмитро Герштейн (GERA), Олег Захорольський (ЗАХАР), Олексій Костюк (Лексус),
Олексій Романєєв (Вінницький), Олексій Пилипенко (OLEXA), Олександр і Сергій Синельники,
Ігор Соколов (Сінус), Олексій Стрижак (SWIFT), Павло Тимошенков (PITon),
Борис Філатов (Доцент), Віталій Цаліков (Віталік XT600), Олег Чиж (Чиж), Геннадій Шатов (FILOsoF)**

Адміністратори:

Ольга Каменець, Юлія Цовбун, Олена Денисова

Фото-редактор:

Андрій Угрюмов

Інтернет-підтримка:

Андрій Михайлов, Олександр Ісаєв, Валерій Биков

Технічна підтримка:

Павло Шпильовий

Дизайнерська підтримка, оригінал-макет та друк:

ТОВ «Ем.Ей.Сі.»

Особливу подяку висловлюємо адміністрації

Національного університету «Київо-Могилянська Академія» за підтримку проекту

За підтримки:

**КОМСОМОЛЬСКАЯ
ПРАВДА**
Украина

"Ексклюзивний міський партнер"
**Газета
по-кіевски**

ГЛАВРЕД

УНІАН

ІЗВЕСТИЯ
Україна

Главпорт.net

Профиль